

Duration- 3 Hours

Total Marks- 100

वेळ ३ तास

गुण - १००

N.B. :- 1) All questions are compulsory. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत

2) All questions carry equal marks. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत

3) Figures to the right indicates marks. उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात

- Q.1** **A** Explain the Scope and Relevance of International Relations today. **20**
आजच्या काळातील आंतरराष्ट्रीय संबंधांची व्याप्ती आणि समर्पकता स्पष्ट करा.
- OR किंवा**
- B** Describe the concept of power. What are the determinants of power?
सत्ता संकल्पनेचे वर्णन करा. सत्तेचे निर्धारक घटक कोणते आहेत ?
- Q 2** **A** Explain the concept of Cold War and discuss its impact on creating a Bipolar World. **20**
शीतयुद्ध संकल्पना स्पष्ट करा आणि त्याच्या द्विध्रुवीय विश्वरचना निर्मितीतील परिणामांची चर्चा करा
- OR किंवा**
- B** Do you agree that the present world order is Multipolar? Give reasons for your answer
समकालीन विश्वरचना बहुध्रुवीय आहे या मताशी तुम्ही सहमत आहात का? तुमच्या उत्तरासाठी कारणे द्या.
- Q 3** **A** Define Conflict and discuss the Causes of Conflict. **20**
संघर्ष संकल्पनेचा अर्थ सांगा आणि संघर्षाच्या कारणांची चर्चा करा
- OR किंवा**
- B** Define Disarmament and discuss major disarmament efforts made for world peace. **20**
निःशस्त्रीकरणाची व्याख्या करा जागतिक शांततेसाठी केलेल्या प्रमुख निःशस्त्रीकरण प्रयत्नांची चर्चा करा.
- Q 4** **A** Discuss the objectives and role of the World Bank **20**
जागतिक बँकेची उद्दिष्टे आणि भूमिकेची चर्चा करा.
- OR किंवा**
- B** Explain the concept of Globalisation. Discuss its advantages and disadvantages.
जागतिकीकरणाची संकल्पना स्पष्ट करा त्याच्या फायदे आणि तोट्यांची चर्चा करा.
- Q 5** Write Short Notes on **Any Two** of the following खालीलपैकी कोणत्याही दोनवर टिपा लिहा. **20**
- a) Realist Approach
वास्तववादी दृष्टीकोन
- b) International Monetary Fund
आंतरराष्ट्रीय नाणेनिधी
- c) Collective Security
सामुहिक सुरक्षा
- d) National Interest
राष्ट्रीय हित

*****